

Verslag DaltonCafé 22 november 2021

Op advies van de jury van de Dalton prijsvraag, Astrid Claessens, Willem Wagenaar en ondergetekende, waren Rudger Minnee, Milou van Verseveld en Françoise Smeele benaderd voor het DaltonCafé van 22 november. Vanuit de deelnemers aan het DaltonCafé was gevraagd om aandacht te besteden aan de professionalisering van daltondocenten. De prijswinnaar De Daltonspiegel, ontworpen door Milou, Françoise en Rudger, gaat precies daarover.

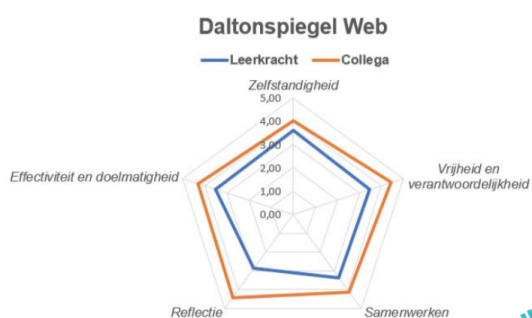
Het was alweer het 9e Digitale DaltonCafé en er zaten 65 mensen aan de daltonstamtafel. Allereerst feliciteert bestuursvoorzitter Willem Wagenaar Françoise en Milou met het winnen van de dalton prijsvraag. Rudger wordt ook van harte gefeliciteerd, maar die kan niet aanwezig zijn: afgelopen zaterdag heeft hij zijn tweede kindje gekregen! De prijswinnaars hebben uiteraard de geldprijs gekregen, maar ook alle drie een mooi boekje, dat Milou zelfs overhandigd kreeg tijdens de meeting door een collega.

Willem meldt dat we vorig jaar bedacht hebben om een dalton prijsvraag uit te roepen vanwege het 90-jarig bestaan. De jury was verrast door de grote hoeveelheid inzendingen en de kwaliteit. Vooral de nummer 1 stak er met kop en schouders bovenuit qua verzorging en diepgang. Milou, Françoise en Rudger hebben een reflectietool ontwikkeld waar leerkrachten zelf gebruik kunnen maken. De opbrengst is fantastisch: het levert leren van en met elkaar op: reflectie en samenwerken in één! De jury is bijzonder verheugd en hoopt dat dit instrument heel vaak gebruikt gaat worden. Willem geeft aan dat er voortaan elke keer als er een congres is, er ook een dalton prijsvraag is. Het volgende congres is in 2024. Het delen van daltonparels werkt goed. Namens de NDV bedankt Willem alle inzenders!

Milou is daltonleerkracht voor groep 1 en 2 op de Jan Ligthartschool in Wapenveld, Françoise is leerkracht groep 3 op de Juliana Daltonschoon in Bussum en Rudger is leerkracht groep 8 op daltonschool 't Palet in Leusden en alle drie zijn ze ook daltoncoördinator. Ze kennen elkaar van de intervisieklas van Hanneke Drost en ze zijn samen op het idee gekomen voor de Daltonspiegel. Daar was behoefte aan bij alle drie, omdat reflectie een belangrijke voorwaarde is om je te ontwikkelen. De Daltonspiegel nodigt je uit om een gesprek te voeren met je collega's over je talenten en je ontwikkelpunten. Het idee is dat je versterkt wat goed werkt en ontwikkelt wat kan.

De Daltonspiegel is ontwikkeld vanuit de ervaring in het po, maar hij is ook goed bruikbaar in het vo, vermoeden Françoise en Milou. Uit de reacties op hun presentatie maken we op dat dat vermoeden wordt gedeeld. De Daltonspiegel bestaat uit twee tools, die ook bruikbaar zijn als 360° analysefeedback tool. Je kunt vragen aan een ouder, leerling of collega om de vragenlijst voor jou in te vullen. Een daltoncoördinator kan de Daltonspiegel gebruiken om te observeren of collega's te coachen. Het is zelfs ook bruikbaar als beoordelingsinstrument, maar zo is het niet ontwikkeld of bedoeld. Het is bedoeld als handvat om je als dalton vakman- en vrouw te ontwikkelen.

Françoise, Milou en Rudger zijn van plan om de vragenlijst die in excel staat, op de website te publiceren en om ervoor te zorgen dat het digitaal iets gestroomlijnder gaat. Maar dat is voor de toekomst!

Françoise legt uit hoe de stellingen werken: aan de hand daarvan kun je in een format invullen: *nooit, soms, regelmatig, vaak, altijd*. Ze laat zien dat de stellingen voortkomen uit de daltonkernwaarden. Als je de vragenlijst hebt ingevuld dan krijg je een spinnenweb te zien waarin je kunt zien waar je kracht zit als leerkracht en waar je ontwikkelpunten zitten.

De resultaten kun je gebruiken om je ontwikkeldoelen te formuleren. De stellingen zijn ook geformuleerd als daltoncollega. Françoise deelt via LessonUp ook een aantal stellingen om te laten zien wat voor vragen je kunt verwachten.

Voorbeelden van stellingen zijn:

Voor daltondocent:

Ik laat leerlingen doen wat ze zelf kunnen.
Ik hanteer regels en afspraken die de zelfstandigheid bevorderen.
Ik heb mijn klassenmanagement zo georganiseerd dat de leerlingen taakgericht en effectief kunnen werken.
Het lokaal is zodanig ingericht dat leerlingen de materialen zelfstandig kunnen gebruiken.
Ik maak duidelijk hoeveel en wanneer er tijd is voor zelfstandig werken.
Ik maak duidelijk wanneer de instructies zijn en welke de leerlingen moeten volgen.

Voor daltoncollega:

Ik ben in staat zelf keuzes te maken die mijn onderwijs raken.
Ik ken mijn sterke kwaliteiten en kan deze benoemen.
Ik ken mijn zwakkere punten en durf deze te benoemen.
Ik kan een hulpvraag voor mijzelf opstellen en hiermee aan de slag gaan.
Ik zet mijn kwaliteiten gericht in binnen de school.
Ik zoek gericht naar het gesprek over het daltononderwijs bij ons op school.

Milou laat vervolgens de dialoogkaarten zien. Die gebruik je samen met je collega's. Het gaat erom te kijken waar je kwaliteiten liggen van jou en je collega's. De uitdaging is verder te kijken dan het wat en het hoe. De uitdaging is om te kijken naar het waarom! Daar leer je echt van. Aan de ene kant van elke kaart staat een algemene uitspraak en aan de andere kant staan voorbeelden van gedrag. De kaarten zijn gespecificeerd voor docent en collega en per kernwaarde.

Voorbeelden van dialoogkaarten:

 [samenwerken ik als collega 1.pdf](#)

 [vrijheid ik als leerkracht 1.pdf](#)

De presentatie van Françoise en Milou veroorzaken een storm van vragen én complimenten:

- De belangrijkste vraag is: kunnen wij dit ook gebruiken? Mogen we het hebben? Milou en Françoise willen vooral het digitale deel verbeteren. Het is nu nog een spreadsheet en dat moet handiger kunnen. Er wordt voorgesteld om de kaartenset al op hardcopy te ontwikkelen en in de daltonwinkel te koop aan te bieden.
- Kun je ook een schoolbrede uitslag van de vragenlijst krijgen? Dat willen Françoise en Milou graag ontwikkelen.
- Wat doe je eerst, gesprekskaarten of vragenlijst? Milou legt uit dat op haar school is eerst de spiegel uitgezet. Milou is de uitslagen gaan bekijken en ze heeft gekozen op grond van de talenten en ontwikkelvragen om gesprekskaarten te kiezen. Françoise is op haar school ook eerst begonnen met de spiegel. Bij haar in het team was er veel enthousiasme voor het werken met de gesprekskaarten. Bij Françoise worden de spiegels nu periodiek ingevuld. De kaarten worden gebruikt bij overleggen en intervisie. Het is bedoeld om iedereen de vrijheid te geven om te gebruiken op de manier die voor jou het beste voelt.

- Heeft dit tot weerstand geleid bij je collega's? Françoise en Milou hebben geen weerstand ervaren bij collega's, juist veel enthousiasme.
- Hoe zijn ze tot de vragen op de spiegel en de gesprekskaarten gekomen? De 3 hebben naar verschillende bronnen gekeken. Ze hebben ook gewerkt aan het leerlingportfolio via de opleiding die ze hebben gevolgd. Ze laten de leerlingen ook een vragenlijst invullen die lijkt op de daltonspiegel, maar dan voor leerlingen. De vragenlijst voor docenten is o.a. hierop gebaseerd. Ook is er literatuur bij gehaald en ze hebben de vragenlijsten eerst uitgeprobeerd op hun scholen. De leerlingen vullen de de ik-doelenkaarten zelf in. De leerkracht gebruikt die dan om het gesprek met de leerling aan te gaan. Voor kleuters werken ze met smilets. Ook lezen de leerkrachten de vragen wel voor. Milou vult 1 x per maand met de leerlingen de vragenlijst ik-doelen in. Per periode komt een andere kernwaarde aan bod. Vera meldt dat deze instrumenten ook goed bruikbaar zijn bij de visitaties! Een andere deelnemer verwijst naar een presentator tijdens het daltoncongres: Esther Verburg van Dalton De Meer in Amsterdam heeft een instrument gemaakt voor het ontwikkelen van de schoolleiding. Dat kan een mooie aanvulling zijn op de instrumenten van de 3.

Door de daltonspiegel en de gesprekskaartjes gaat dalton veel meer leven en het leidt tot bewustwording, dus voor de daltondynamiek werken deze instrumenten goed als aanjager. Een reactie een collega was: 'O ik moet nu direct die daltonopleiding gaan doen!'. Mensen hebben er behoefte aan om veel bewuster te worden van dalton. Het is ook een fijne manier om met elkaar het gesprek te voeren over wat wel en wat niet werkt.

Willem vermoedt dat dit instrument helpt om het dalton-DNA aan te wakkeren binnen teams. Eerste uitbreiding wat Willem betreft is richting de leerlingen. Je kunt de vragenlijst ook door leerlingen laten invullen. Zo krijg je een echte 360 ° feedback op daltonontwikkeling. Iedereen zit kortom te popelen om ermee aan de slag te gaan.

Milou en Françoise verwijzen tenslotte naar een daltonlab bijeenkomst van regio Midden Nederland waar de Daltonspiegel wordt gepresenteerd en uitgeprobeerd. Voor mensen die nog meer vragen hebben deelt Françoise haar emailadres: femsmeele70@gmail.com. Drie mensen van het vo bieden aan om naar de instrumenten te kijken om ervoor te zorgen dat er een vertaalslag komt naar het vo.

Alle instrumenten met betrekking tot de Daltonspiegel tref je tenslotte aan onder bijgaande link: [NDV bijdrage Daltonspiegel](#). Françoise, Milou en Ruderger zijn ook heel reflectief. Onder de volgende link tref je [het feedbackformulier](#) aan dat ze gebruiken om hun tools te verbeteren!

Hieronder een aantal reacties vanuit de chat op deze bijdrage:

Terechte prijswinnaars!!
 Dank voor dit mooie product!
 Absoluut een mooi instrument. Chapeau!
 Hartelijk bedankt voor het delen met ons.
 Mooi materiaal!! Bedankt.
 Dit Daltoncafé is echt een 'must' voor aspirant-Dalton scholen. héél fijn!
 Bedankt voor de duidelijk en mooie presentatie! Ik verheug me op de materialen!

Zie voor meer informatie over de DaltonCafés:
<https://www.saxion.nl/onderzoek/meer-onderzoek/vernieuwingsonderwijs/dalton>.

Hieronder een overzicht van de toekomstige DaltonCafés: altijd op een maandag van 16.00 uur - 17.00 uur.

DaltonCafés 2021-2022	
17 januari 2022	overstap PO-VO (doelgroep bovenbouw PO & onderbouw VO)
14 maart 2022	leren van en met elkaar (doelgroep PO & VO)
9 mei 2022	Helen Parkhurst als inspiratiebron (doelgroep PO & VO)

Verslag: Marja Out

Het DaltonCafé is een initiatief van Vera Otten, Patrick Sins en Marja Out namens de Nederlandse DaltonVereniging en het lectoraat Vernieuwingsonderwijs.